

УДК 633.111.1: 633.111.1

Кенєва В.А., аспірант

Білоусова З.В., кандидат с.-г. наук, доцент

Кліпакова Ю.О., кандидат с.-г. наук

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

E-mail: viktoriyakeneva@tsatu.edu.ua

УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА РІЗНИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Для отримання високої та стабільної продуктивності пшениці озимої, її технологія вирощування повинна передбачати оптимізоване поєднання агротехнічних заходів, кожен із яких має важливий вплив на подальші ростові процеси рослини та обумовлює величину врожаю. У формуванні величини врожайності важлива роль належить сортовим особливостям культури, вплив яких може становити 50%. Окрім величини врожаю, важливим показником ефективності технології вирощування пшениці озимої є формування зерна високої якості. Тому технологія вирощування культури повинна забезпечити оптимальні умови для росту і розвитку пшениці озимої, які дадуть можливість сорту реалізувати свій генетичний потенціал.

Дослідження проводились в умовах провідних підприємств Мелітопольського району Запорізької області впродовж 2018-2020 рр. Було використано два сорти пшениці озимої: «Шестопалівка» – високопродуктивний та високопластичний, який відноситься до сильних пшениць та «Мейсон» – канадської селекції, науково розроблений на основі нанотехнологій, який характеризується дуже високою натурою зерна, клейковиною та хлібопекарськими якостями.

Результати проведених досліджень показують, що в середньому за 2018-2020 вегетаційні роки довжина колоса у рослин пшениці озимої

сорту «Мейсон» була на 16%, кількість колосків у колосі – на 13%, а кількість зерен – на 37% більшою, порівняно із сортом «Шестопалівка». Проте за величиною маси 1000 зерен сорт «Мейсон» поступався на 25% сорту «Шестопалівка» за рахунок формування великої кількості щуплого зерна. За рахунок меншої на 21% густоти продуктивного стеблостою, величина біологічної врожайності для сорту канадської селекції в середньому за роки дослідження становила 6,88 т/га проти 8,50 т/га для вітчизняного сорту пшениці озимої. Разом з тим слід зазначити, що за вмістом білка та клейковини суттєвої різниці між досліджуваними сортами відмічено не було, хоча оригінатори заявляють про високі хлібопекарські властивості сорту «Мейсон».

Таким чином, отримані дані показують, що сорт канадської селекції не зміг в повній мірі реалізувати свої генетичні можливості продуктивності в умовах недостатнього зволоження Південного Степу України. Це може бути наслідком подовженого періоду вегетації, внаслідок чого фаза наливу зерна зміщується на децю пізніші строки порівняно із сортами вітчизняної селекції і співпадає із настанням посушливого періоду. В той же час сорт «Шестопалівка» підтвердив свою високу пластичність до мінливих умов середовища.

УДК 632.651

Киченко М., магістр 1 року навчання

Статкевич А., аспірант

Бабич А., к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри інтегрованого захисту та карантину рослин

Бабич О., к.б.н., доцент кафедри ентомології м. проф. М.П. Дядечка

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: nubipbabich@gmail.com

КОМПЛЕКС ЗАХОДІВ ЗАХИСТУ ВІД СУНИЧНОЇ НЕМАТОДИ

Зараз уже відомо досить багато видів нематод, що паразитують на суниці. Із числа паразитів кореневої системи на суниці визначені *Rotylenchus robustus*, *Pratylenchus penetrans*, *Meloidogyne hapla*, *Longidorus elongates*, *Xiphinema diversicaudatum*, види роду *Helicotylenchus*. У надземних частинах суниці поселяються і шкодять *Ditylenchus dipsaci*, *Neotylenchus abulbosus*, *Aphelenchoides rizemabosi*, *A. fragariae* та *A. besseyi*. Серед цих видів найбільш шкідливою вважається сунична нематода – *Aphelenchoides fragariae*.

В результаті наших досліджень було розроблено комплекс заходів захисту від суничної нематоли.

Контролювання суничної нематоли на плантаціях повинне здійснюватися двома шляхами.

Перший, основний – створення спеціальних розсадників для отримання здорової розсади й закладки нових плантацій тільки здоровим посадковим матеріалом.

Другий – звільнення молодих плантацій при проведенні регулярних і своєчасних обстежень, прочищенні та видаленні уражених рослин.

Прочищення повинно проводитися першочергово на молодих, першого роки життя плантаціях, поки рослини не зімкнулися в рядках. У цей час добре помітні кожен хворий кущ і до того ж імовірність зараження однієї рослини від іншого ще невелика. Обстеження плантацій з метою виявлення хворих рослин доцільно проводити наприкінці травня – початку червня й восени.